

കുറുപ്പി

69:

കുറുപ്പി

ထ ခြေ ညီ၊

နှင့်

တရားရုံးကမ်းကပ်ရင်း

မင်းသုတေသန

07-A

စာဆိုတော် စာအုပ်စဉ်-၂။

သ ငြိ ချို

နှင့်

အခြားကဗျာများ။

ရေးသူ

မင်း သု ဝ က် ။

ထုတ်ဝေရောင်းချရာဌာန။

မြန်မာမြည် စာအုပ်တိုက်။

၅၆။ ၁၀ လမ်း။ ရန်ကုန်မြို့။

BURMA BOOK SHOP.

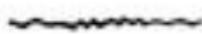
၈၆၈

COPYRIGHT.

First published 1941

PRINTED AT THE HANTHAWADDY PRESS.
No. 112, 33 RD STREET, RANGOON.

မာ တိ ကာ။

ဦးရေ		စာမျက်နှာ။
	ဒိုဝါဒိုး။	၁။
၁။	လစပြည့်။	၅။
ကခက်း ၁။		
၂။	ဝါခန္ဓဆန်းစတုလူစိးစိသယံ။	၆။
၃။	ပုထေဇာဒါး။	၉။
၄။	ဝေဝပ်ညဉာ။	၉။
၅။	မန္တုဒ္ဓိးပပါကံသောဒ။	၁၀။
၆။	ဓနုးနှင့်မဝရ။	၁၁။
၇။	ဓနုးစတင်ပြေး။	၁၂။
၈။	ဓမ္မတ္တိ။	၁၃။
၉။	ကရိုယံမာ။	၁၃။
၁၀။	ချိုပြုံး။	၁၄။
၁၁။	သိုလေသ-သိုလေသ။	၁၄။
၁၂။	မညီညွတ်။	၁၅။
၁၃။	ဝွယ်လှပဲ့။	၁၆။
၁၄။	ဓက်တော်ရင်းဝယ်။	၁၆။
၁၅။	ပင်လယ်ပင်ပွေ။	၁၇။
၁၆။	နှင်းစိပွင့်။	၁၉။
၁၇။	ကွန်။	၁၉။
၁၈။	မေဝင့်ချိုပြုံး။	၂၀။
၁၉။	စွင့်မသော။	၂၁။

၂၀၈	တပေတပေရူ။	၂၁၈
၂၁၈	စာဆိုလင်္ကာ။	၂၂၈
၂၂၈	ပစ္စုတင်ပေယင်သို။	၂၃၈
၂၃၈	နှစ်ဇာတိစာမိတ်။	၂၄၈
၂၄၈	တပေတပေရူပေတပေရူပေ။	၂၅၈

အခန်း ၂။

၂၅၈	ပေတပေတပေတပေတပေ။	၂၆၈
၂၆၈	တပေတပေတပေတပေ။	၂၇၈
၂၇၈	ကျေသပေ။	၂၈၈
၂၈၈	ဝါသနာစွဲချိန်။	၂၉၈
၂၉၈	လက်ပေတပေတပေ။	၃၀၈

အခန်း ၃။

၃၀၈	နှစ်ဇာတိမဂ်လော။	၃၁၈
၃၁၈	ကုမုဒြာ။	၃၂၈
၃၂၈	မိုး။	၃၃၈
၃၃၈	ထိသလိုဆီ။	၃၄၈
၃၄၈	မြတ်ဗုဒ္ဓစင်။	၃၅၈
၃၅၈	စာမိတ်တပေတပေ။	၃၆၈
၃၆၈	ပေတပေတပေတပေ။	၃၇၈

အခန်း ၄။

၃၇၈	ပြုံးချိုချို။	၃၈၈
၃၈၈	လူကလေး။	၃၉၈

၃၉။	ငနပ်ပါး။	၃၀။
၄၀။	ရွှေအယ်ပွဲ။	၃၉။
၄၁။	ထုပ်ဆီးတစ်။	၃၉။
၄၂။	ရွှေကြိုးကြော။	၄၀။
၄၃။	ကြာပေးကြိုး။	၄၀။

အခန်း ၅။

၄၄။	တယော၅၅။	၄၀။
၄၅။	ရွှေချိုးပြု။	၄၂။
၄၆။	ညီရမ်းတစ်။	၄၄။
၄၇။	လူရမ်း။	၄၅။
၄၈။	တမေ့လက်ပေဝင်း။	၄၆။
၄၉။	တမိကိုင်ပေး။	၄၇။

အခန်း ၆။

၅၀။	မယ်ညိုတော။	၄၈။
၅၁။	မေခင်ညိုခင်။	၄၈။
၅၂။	ခရီးသင်္ဃာ။	၄၉။
၅၃။	တတိုတိုတိုလူ။	၅၀။
၅၄။	လွတ်လပ်ရေးပေးသံ။	၅၁။
၅၅။	လူနိုးဖိုးကန်ရိုး။	၅၂။
၅၆။	တိက္ခာတိက္ခာတိက္ခာ။	၅၂။

* * * *

“စာပေဝတ္ထု၊ ရတုကဗျာ၊ နှိုလင်္ကာနှင့်၊
သာသည့် သီချင်း၊ အဲ စောင်းငြင်းနှင့်၊
မကင်း မပြတ်၊ ဘတ် ရွတ် လေ့ကျက်၊
တီး မှတ် လျက်သာ၊ နေကောင်းစွာ၊”

ဝန်ကြီးပဒေသရာဇာ။

နိဒါန်း။

—•••••

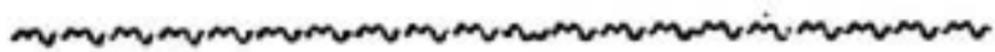
ကဗျာဆရာနှင့်စာဆို၊ ခြားချင်တိုင်းခြားလေစွ။

စာတတ်သူ၊ ကဗျာစပ်နည်း တတ်သူတိုင်း ကဗျာဆရာ ဖြစ်နိုင်သည်။ သို့ရာတွင် ပင်ကိုယ်-စာဆိုဉာဏ်ပါအောင်ဖွဲ့ဆို နိုင်သူမှသာ စာဆိုဖြစ်နိုင်သည်။

စာကိုသင်ယူလျှင် တတ်သည်။ ကဗျာစပ်နည်းရွှေ့လည်း သင်ယူလျှင် တတ်သည်။ ဝမ်းတွင်းပါ စာဆိုဉာဏ်ကိုကား၊ သင်ယူ၍ တတ်၍ဝေးစွ။ သင်ယူ၍ပင် မရ။

ထို့ကြောင့် စာတတ်သူ၊ ကဗျာစပ်နည်း တတ်သူ ပေါ်သ လောက်၊ ကဗျာဆရာပေါ်နိုင်သည်။ စာဆိုကိုကား တခေတ် တခါသာ ကြံတွေ့ရတတ်သည်။

ကံကောင်းသောမြန်မာနိုင်ငံတွင်၊ ယခုအခါ “မင်းသုဝဏ်” ကလောင်ဘွဲ့ဖြင့် ကဗျာဖွဲ့ဆိုလေ့ရှိသော စာဆိုသည် ထွန်း ကားလျက်ရှိလေပြီ။ ရှေးဦးစွာ “မင်းသုဝဏ်” သည် ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ကျောင်းစက်ဝန်း၌ ထင်ရှား၏။ ထိုစက်ဝန်းသည် တဖြည်းဖြည်း ကျယ်ပြန့်လာရာ၊ ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ နယ် နိမိတ်ကို ကျော်လွန်အံ့ဆဲဆဲအခြေ သို့ပင် ရောက်နေပြီ။

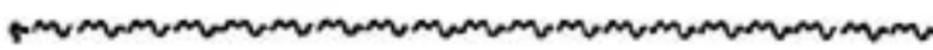

ကွန်ပျူတီသည်၊ လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ် လောက်က စ၍ ယနေ့တိုင် “မင်းသုဝဏ်” ဖွဲ့ဆိုသောကဗျာတို့ကို မဂ္ဂဇင်းများ နှင့်၎င်း၊ “ခေတ်ရမ်း ကဗျာ” စာစောင်နှင့်၎င်း၊ ထို့နောက် မင်းသုဝဏ် ဘိလပ်သို့ စာသင် သွားခါနီး ထုတ်ဝေသော “မင်းသုဝဏ်စာစောင်” နှင့်၎င်း၊ ဘတ်ရပေါင်း များလှပြီ၊ သို့ရာတွင် “မင်းသုဝဏ်” ၏ ကြယ်ဝသောကဗျာတို့ကို “မိလောက်အောင်၊ ယနေ့အထိ သူဖွဲ့ဆိုသော ကဗျာ အပေါင်းမှ ကောင်းဆိုးရာရာ ရှေးချယ်လျက် တစ်ခွဲတည်းတည်း မိုက်မှိုက် ထားသော စာစောင်တို့ ဟူ၍ မထုတ်ဝေခဲ့ဘူးသေးချေ။

ထို့ကြောင့် လိုနေသေးသော ဤအချက်ကို ဖြည့်စွက်သည့် အနေနှင့်၊ ကွန်ပျူတီသည် ဤစာစောင်ကို စီမံပုံမှန် ထုတ်ဝေ လိုက်ပေသည်။

ပုထုဇဉ်တို့မည်သည်၊ ကျင်လည်ရာ ဖြစ်သော လူ့ဘု၏ ဓမ္မတာဓလေ့ နှင့်မကင်းနိုင်၊ သို့မကင်းနိုင်သည့်အားလျော်စွာ၊ အပူနှင့် ကြိုသည့်အခါ၊ အပူသဘောသက်ဝင်သော ပူဆွေး တတ်၊ စိုးရိမ်တတ်၊ စိတ်အားပျက်ကတ်သော စိတ်စေတနာတို့ သည် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ကြသည်။ တဖန် အအေးနှင့်ကြိုသည့် အခါမှာလည်း၊ အအေးသဘော သက်ဝင်သော ဝမ်းမြောက် တတ်၊ ကြည့်ရှုင်တတ်၊ ရဲရင့်တတ်သော စိတ်စေတနာတို့သည် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်ကြရပြန်သည်။

ပုထုဇဉ်သားဖြစ်သော “မင်းသုဝဏ်” သည်လည်း ဘု
 ဓမ္မတာဓလေ့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာတတ်မည် ဖြစ်သော စိတ်
 စေတနာ အမျိုးမျိုးနှင့် အဘယ်မှာကင်းနိုင်အံ့နည်း။

ကျွန်ုပ်တို့သည် “မင်းသုဝဏ်” ၏ကဗျာများကိုဘတ်ကြည့်
 ခဲ့ပြီ။ ဘုဓမ္မတာ ဓလေ့ ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရသော
 “မင်းသုဝဏ်” ၏စိတ်စေတနာတို့ကိုလည်း စိစစ်ကြည့်ခဲ့ပြီ။
 တဖန်ထို စိတ်စေတနာတို့ ဖြစ်ပေါ်ရာ ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း ဖြစ်
 သော “မင်းသုဝဏ်” ၏ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေခံ လောကကို
 လည်းခွဲဝေကြည့်ခဲ့ပြီ။

“မင်းသုဝဏ်” ၏ ပတ်ဝန်းကျင် အခြေခံ လောကသည်
 အဘယ်နည်း။

ထိုလောကသည် “မင်းသုဝဏ်” ၏ စိတ် စေတနာတို့ကို
 အဘယ်သို့ ဖန်ဆင်းပြုပြင်ပေးသနည်း။

“မင်းသုဝဏ်” ၏ စာဆိုဉာဏ်သည် ထိုစိတ်စေတနာတို့
 ကို မည်သို့ တန်ဆာဆင်ပေးသနည်း။

ဤမေးခွန်းတို့ကို လွယ်လင့်တကူ ဖြေကြားနိုင်ရန် လိုသည်။
 လိုသည့် အား လျော်စွာ ကျွန်ုပ်တို့သည် “မင်းသုဝဏ်” ၏
 ကဗျာများကို အခင်းခြောက်ခုဖြင့် စီရင်ပိုင်းခြား၍ ဤစာ
 စောင်ကို ထုတ်ဝေရပေသတည်း။

ရှုကြပါကုန်-နှစ်သိန်ကြပါကုန်။

မိဘ ၂-ပါးအား
ဤစာအုပ်ဖြင့် ကန်ဆာတူပါ၏။ ။

သပြေညို။

သူ့ခေါင်းမှာတဲ့ သပြေညို၊
ငါ့ခေါင်းမှာတဲ့ သပြေညို၊
တို့ပြေမှာ တို့မေကမ်းပါတဲ့။ ။
သပြေညို ရွှေတိုပန်းဟာက၊
လန်းလျက်ပါကတို့။ ။

ဘာမလျော့လေနဲ့၊
လာတော့မကွဲ့ ရွှေပင်တို့၊
လေချိုကအသွေး။ ။

လမ်းကြက်အဆော်၊
ကွင်းထက်မှာ တူပျော်ပျော်နဲ့၊
စည်ဆော်ကို ရည်ရွှေမှန်းကာပ၊
ရောင်နီမှာ အောင်စည်ရှုန်းရအောင်၊
သပြေညို ရွှေတိုပန်းရယ်နဲ့၊
လှမ်းကြစို့လေး။ ။

ခါနွေဆန်းတော့-လွမ်းမိတယ်။

ဆန်းစခါနွေ၊ သာတပေါင်းရိုး - ညာညောင်းကြွ၊ ပြေပြေ
 ရောရ၊ မြအသွေး-အရေလူလို့ ။ ရတုအညီ၊ မြေသို့ သက်တဲ့-
 ရော်ရက်ရီကို၊ ပလိပလာ-တိတာတာ-သည်ခါမလေ ။ နွေအ
 တူး-လေရူး ဝှေတော့၊ ကွေ့ ကွေ့ ဝန်းပိုက်၊ ရွှေကြောင်ဖိုး-မြီး
 ဖျားလိုက်သို့၊ မြိုင်တိုက်စုံယံ၊ ရွက်ဟောင်းပျံသော်၊ ရွှေခြံ ဂါမ
 ကျွန်ငှာနကို-မှန်းဆလို၊ တွေး၊ မိဘနှစ်ပါး-ဆွေအများကို-လွမ်း
 အားနှင့်ဆွေးမိပေါ့။

မနိုင်-မရှင်နိုင်၊ သည်ရာသီ-လ တပေါင်း-ကြက်ဆောင်း
 သို့ တိုင်သောခါ၊ တလိုင်လိုင်ပေါ - မြိုင်တကြော-တော့စပယ်မြို့၊
 ဝတ်မှု ကျင်းတဲ့-သင်းကြူကြူကို၊ လေချူလို့ လွင့်၊ ပန်းထုံတဲ့
 လေချိုမှာ-ရွှေချိုးပျို ကူသံဆင့်ပေလိမ့်။

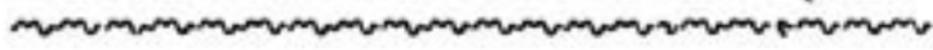
မြိုင်မြိုင်စုံခြေ-သာဝေဝေ-ရွှေကသစ်ပန်း၊ ကောဝိလာငယ်-
 တျာတျာ ရင့်လန်းကာပ၊ ပင်နန်းထက်ယံ - ဆက်ရက်သံ-
 ကြက်ညံ့ကြော်ကြေး၊ မ ဖို ပျော်ပျော်-တူနှစ်ဖော်-ထူးခေါ်ကာ
 မေးကြသနှင့်။

ကွေးကွေး ကျစ်ကျစ်-ဖူးပုရစ်လည်း - ခြေလှစ် စင်စင့်၊ စံ
 တခွင်ဝယ်၊ ခြံရှင်ရွက်ဦး၊ လုပ်လဲ လုပ်လီ-လေအချို-ဟိုသည်
 ညွတ်မြီးစဉ်မှ၊ ကြည်နူးစတွယ်-တော အတွယ်-သူငယ် နွား
 ကျောင်း၊ ညောင်ညို မှိုင်းချိတ်-ပင်ပျို ရိပ်မှာ - အသာ အိပ်
 လျှောင်းကာပ၊ ချောင်းချောင်း ပူလျှံ - သူရကန်- တဆံမမှု၊

ဝါးပုလွေတို-ဆောင်စိုစိုကို-လေချိုနှင့်ညှုရက၊ ရွာသူ့ ဓလေ့ -
 ရှိအကွေ့ - ပျိုမေ့ သူဇာ၊ ထင်းခွေ-မျောက်တူး ကြိမ်ညွန့်စူး-
 သူအခူးလာရာတွင်၊ သာသာ ဧဇ-မ၊ သံပေး ဆိုတေးသံ ညာ
 တော့ကို၊ ချာကနဲပင်း၊ မောင်ဂေါပါလ-ဂေါက်ပေါက်ထ၊ ရှိဝသို့
 ဝင်လို့ - “ရှင်မိခွေးညို-တုတ်စိုစိုရယ်၊ ဟိုဘနေ့ ည ဓ, ခေါင်းချ
 မှာ ရှင်မတို့တဲ၊ နူးရံဘခို-ဘူးစပ်ပြီမှာ-ရွာဝွန်ညို ဝဲပါလျက်
 ကနဲ ၊ မထွက်မပေါ်၊ မရွေးငယ် အရဲ့ တိုက်လို့ ၊ မိုက်လိုက်ပုံ
 ဘော်ရောလ၊ ကျော်ကျော် ကြား ကြား -မဒွေးသား ခါးခါး
 အံအံ၊ ပင်လယ်ယံမှာ-ရေငံနှင့်ဆေး၊ ငယ်ကချစ်တဲ့၊ ဆရစ်မေ
 ကို-ဟောဒီဖေ လွေးမှာပေါ့” တု ဧဇ မြဲ-မြဲ၊ တောစရိုက်နှင့်၊
 အလိုက်သင့် နှူးသည်ကို စိတ်ကူးတွင်သာ၊ မြင်ရပါ၊ ဘယ်ခါ
 ကာလ-ကျွန် ချက်မြုပ်တဲ့-တောအုပ် ညိုမှာ-ကံ့ယံတိုင် မြင်ရ
 ပါမထုံး။

လျလှူနှင်းနှင်း၊ ထ, လို့ သာမှန်းရတော့၊ ထွက်လမ်းမမြင်၊
 ဒဂုန်ခွင်၊ မရှင်နိုင်အား၊ ခေါင်းလောင်းမချို-တက္ကသိုလ်ဝယ်၊
 နေညိုချိန်များမှာတော့၊ အင်းလျားရတနာ- ကနဲဘော်သာမှာ-
 ပြာပြာသဲ လဲ ၊ လှိုင်းဘောင်တင်ဖွဲ့တော့ကို၊ ဖိခင်ရဲ့ သားဖျိုမှာ၊
 အလိုလိုရင်ဖိုလေးကာပ၊ ဆွေးမိတော့တယ်။

ဝေးနယ်ရပ်ကွာ-ကျွန်တို့ချာမှု-ခုခါကာလ-ဘပေါင်းကျက
 မြဲမြဲစိုစို-အုန်းညိုညိုမှာ-ကြည်ချို သာမော၊ ရှေ့ဩလည်း၊ တ
 တောလုံးစင်၊ ထပ်ဝဲ တင်နှင့်-လွင်လွင်ဇေး၊ ရင့်ရု ကြွေးလိမ်။

နယ်ကျေးတံသာ၊ လွမ်းကာကာဝယ်၊ ပြန်ပါမည်ဘင်း၊
 သေဏ္ဍာကိုပြင်၊ ဖါကိုငင်၊ စာစင်ကိုရှင်းပြန်ကော့၊ ထောင့်တွင်း
 မှာ ကြည့်၊ ကျွန် စိတ်ကြီးအရင် ဦးပါလို့ - ဘင်ကူးကာ သိခရု
 ထင်ညှိုးလိလိ- မီးခွေခွေစိန်မျက်ရည်ဘဝဝေနှင့်၊ ရှုဘောင်
 မှန်သွင်း၊ မောင်ပု တွင်းက၊ မောင်မင်းကြီးသား- “ သူငယ်ချင်း
 ရယ်- အဘင်းကွယ်- မင်းဘယ်ကြောင့်တားသလဲ၊ မင်းမှာဘော
 ရပ်ကြီးသား၊ ဒုဂုန်မှာ ဆွေအများနှင့်၊ ပျော်ပါးလို့ နေနိုင်လဲ၊
 မြင်ခြေက ဒီခရုမှာ၊ မင်းမျက်နှာ- တရွာမှတ်ပါလို့၊ ဒိုကပ်မှီဝဲ-
 ပျော်မည်လို့ ခဲ သော်လဲ၊ တကတဲ လေ..... သူရိယာ-
 အနောက်စောင်းပါလို့၊ ခေါင်းလောင်းသံဝေမှဖြင့်၊ မနေနိုင်မ
 ထိုမိုင်၊ ဘားမိုင်၊ ဆီးမိုင်၊ ခပ်ထွားထွားစတိုင်းနှင့်၊ ကားပိုင်ကြီး
 စီးထဲ လို့၊ မရိုးသုတ်နှင့်ဘော့တယ်၊ နောင်မှာတော့အထီးကျန်၊
 ကျောင်းဆင်းလို့ - မင်းပြန်ယင်၊ ဟန်မရ - ထိန်မရ၊ သက်မကြီး
 ပြင်းပြင်းချလို့၊ ခန်းဝမှာပိုင်တိုင်တိုင်၊ ခြေလက်ပစ်ထိုင်တဲ့ပြီး
 မှိုင်တာနဲ့ ကံစွတ်းခရာ၊ အလိုလေး၊ အလိုလေး၊ မင်းဘယ်
 ကို ပြေးသလဲ၊ ထောင့်ထဲမှာမြင်ရတဲ့၊ မင်းရူပကိုယ်စလယ်၊ မင်း
 လိပ်မှာဖျို နှယ်ချယ်ကဲ့၊ တကယ်ဆတ်ဆတ်၊ မြင်ရသည့် မှတ်
 သော်လဲ၊ စိတ်မတ်လှည့်စား၊ ဂုက္ခများ၊ ရုပ်ကားမမြို့စိတ်ထဲမှာ
 အတွင် ကူးပြီး၊ ရူးလိုက်ပါဘိ ဘော့လေး”၊ ယဉ်မကျေး
 တောသွေးခို - နဲ့ချွာချွာ၊ မြို့ကြီးပျော် - မော်လို့ ဖူးရန်က၊
 ဂူးတန်လှပါ၊ သွင်ချိုချို- အမူခြားယင်ဖြင့်၊ အေးဘက်လိင်-
 ဥဒီသဟာရယ်၊ မပါနဲ့နှလုံး၊ သင်းကြိုင်ကြိုင်၊ ဒီဘောက်
 ခြံဖြာလှိုင်ဘော့၊ ဂရိုင်စံအပူခေအောင်၊ ဖေးကူပုဖုန်း၊

ပူတော့၏။

ထွက်စေ၊ ထွက်စေ၊ ပိန့်တော်ထွေသည်။
ရဝေခန်းမော့၊ ဆောင်ယုံကြော့မှ၊
အသော့လျင်မြန်-လာလှည့်သော။ ။

မျှော်လေ၊ မျှော်လေ၊ စောင့်ပါးချလည်း။
ဘော်ငွေဖြူဖိတ်၊ လမ်းစရိတ်သည်။
တဆိတ်မချေက်- ကြာချည့်မော့။ ။

မွေးမေ၊ မွေးဘေ၊ ရှေးပဝေမူ၊
ကြေးငွေတူက၊ သားမောင်လှဘို့၊
လိုတချက်ခြင်၊ ပိုပေလင်းလျက်၊
ခွတ်ထွင်းယခု၊ မပိုမူကြောင့်၊
မျက်စိစိတ်ဝေ၊ စိုးရိမ်လေသည်။
မေ၊ ဘေ၊ ကြယ်သေး-ပါ၏လော။ ။

၁၆၆၆

ခေတ်ပညာ။

ဘေးဘိုးစဉ်လာ၊ ကိုင်းလယ်ယာနှင့်၊
ဘာသာစရိုက်၊ မပျော်ပိုက်ဘဲ၊
ခေတ်လိုက်ပညာ၊ ဆည်းပူးရှုဝယ်၊
အာသာမဝ၊ တောင့်တတနှင့်၊
ခုက္ကမ္ပပေါ်၊ စိတ်မပျော်သည်။

ကွန်တော်မှားသည်-ဆိုအံ့လော့။ ။

ထမ္မားနည်းတူ၊ သားဆူအူသည်၊
 ဝဲမြို့ခွဲဝေ၊ သိတို့စေဟု၊
 ရှာလေပညာ၊ လွတ်လေရာတွင်၊
 ပညာတော်သင့်၊ ရပေမင့်လည်း၊
 ပင်မြင့်မာလာ၊ မလှမ်းသာ၍၊
 စိတ်မှာဗျာဝေ၊ ငြိလျှော့သည်၊
 မွေးမေမှားသည်-ဆိုအံ့လော့။ ။

ရွာအိုးပညာ၊ ဝိုင်လေပါမှ၊
 ချင်းသာကြွယ်ဝ၊ သက်လုံးလှဟု၊
 မွေးပလ္လတ်လေ၊ ပညာဇွေသည်၊
 မပြေချင်ရုံ၊ ပညာကဲ၍၊
 ရှေးနဲမတူ၊ မြင့်ကိုချူသော်၊
 တံချူတိုလှ၊ ဆင်းရဲရသည်၊
 မွေးဘမှားသည်-ဆိုအံ့လော့။ ။

၁၈၆၃

ရွှေဦးပေါက်တော့။

သွေ့သည်၊ သွေ့သည်၊ နံပတ်လည်ဝယ်၊
 မသည်ကြီးကြီး၊ ရှက်ရော်ဝဲသည်၊
 နှင်းဝဲခါး-ပေါ်ဇွေဦး။ ။

ဝေ့လည်၊ ဝေ့လည်၊ ရုပ်မတည်သည်၊
ဟိုသည်လျှောက်ပြေ။ ရွက်ရော်သေးကို၊
ဆောင်သွေးချေပေါ့-ဆော်လေရှား။ ။

မြေ့ချည်၊ မြေ့ချည်၊ စိုမပြည်သည်၊
မကြည်နောင်ဝမ်း၊ ရွက်ရော်နှမ်းနှင့်၊
မိတ်ကွမ်းဘဝင်၊ ပါလအင်သည်၊
ဘယ်တွင်ဆုံးရိပ်-မြော်ချော့အား။ ။

၂၃၃

ရှေးနှင့်မတူ။

မွေးမယ်၊ မွေးမယ်၊ ရှေးခါဝယ်က၊
နေ့စွယ်ရောင်ညှိုး၊ လရောင်ဖျိုး၌၊
ငမိုးရိပ်ဘတ်၊ ပုတိုပါငွေထို၊
ရေလွတ်ခရား၊ တွတ်တွတ်ကြားလျှင်၊
ပေးသား၊ အင်းလိုက်-ပျော်တော့၏။ ။

ပိတာ၊ ပိတာ၊ ရှေးအခါက၊
နေရာရောင်ကျင်၊ နံနက်ခင်း၌၊
ဆင်မြင်းရုပ်တု၊ ပြိစွာထု၍၊
‘မျက်ရွှ၊ ပျော်ပါး၊ ရှင်ဘော့’-ကြားလျှင်၊
ဘေးသား၊ ကြည်စိတ်-ပေါ်တော့၏။ ။

ပွေးမယ်၊ ပိတာ၊ ယခုမှာမူ၊
 ဖျော်ရာဖျော်မှု၊ ဖျော်ကြောင်းရှုလည်း၊
 ညစ်ကျမရှင်၊ ကိုယ်ထီးပင်လျှင်၊
 သွင်သွင်လေသွေး၊ လရောင်ဇေး၊
 တတွေးတောတော၊ နေစိတ်စောသည်၊
 ကြေးသောပန်းနှယ်-ရော်တော့၏။ ။

ရှေ့တော်ပြေး။

ညောင်းရွက်လေချို၊ မြရွက်စီနှင့်၊
 ရှုသိခေဦး၊ မင်လွင်မြူးက၊
 ရင့်ကြုံးသံချို၊ ဥဩဖိုလည်း၊
 မြိုင်ညိုခွါကွင်း၊ လူ့ရပ်ချင်းရွှိ၊
 ချေး၊ အေး၊ အန်၊ သစ်သစ်ဖန်လျက်၊
 လည်ပြန်တနှစ်၊ ဆန်းမည်ခေတ်ဝယ်၊
 မြူညစ်မတင်၊ တယာစင်ဂျီ၊
 ကြည့်ရှင်စေသော်၊ ရည်ရှယ်ပြောသို့၊
 ဥဩ....ဥဩ၊ မြိုင်သံနှောလျက်၊
 သံအာတလွဲ၊ သံလေးတွဲနှင့်၊
 ပြို့ ပြို့ တလီ၊ သဲ သဲ သီသော်၊
 သိင်္ဂီရှောင်စွေး၊ မယ့်ရင်သွေးသည်၊
 ဆွေဝေးရပ်ခြား၊ ဆရာပါမာ၊
 မနားမဖပ်၊ ပြန်ကြောင်းထင်သည်၊
 မယ့်ရင်၊ ဆင်သင့်- ပြင်နှင့်ပြီ။ ။

မေတ္တာ။

မွေးမေ၊ မွေးမေ၊ ရှုပါလေလော့၊
 ခြာဝေပြန်နိုး၊ ရှင်ပြုလန်းသည်၊
 ဒင်းပန်ခိုင်နွဲ့-ကြုံကြုံသင်း။ ။

ရှုလေရှုလေ၊ ချစ်ကြိုရွေးသည်၊
 မသွေလိုဘူး၊ ပန်းများမှူးကို၊
 ကွန်ခူးချင်တော့၊ မြဲမြဲဝင်း။ ။

ရှိစေ၊ ရှိစေ၊ ကွန်ပိတ်ဖြေအံ့၊
 ရဝေနန်းမ၊ တော်ကောက်ကလွင်၊
 မေမြဲချမ်းကြည်၊ ခံရမည်ကို၊
 မြင်သည်၊ ထုံးကြာင့်-ပြုစုသင်း။ ။

၂၀၂၀၁၁

ကိုယ်စား။

လွမ်းငွေဝေသည်၊
 နွေရာသီဘွင်း၊ ချစ်သော်ချင်းခွင့်၊
 ကွေကွင်းခွဲရ-လှင်သောကြောင့်။ ။

တမ်း၍ရွေးသည်၊
 ငွေလွှာမြဲဆွ၊ လက်ရေးလှကို၊
 စွန်းစတေးလို-ချင်သောကြောင့်။ ။

ချမ်းမမြဲ ပြေသည်၊
 ဖြေဘွယ်မခုံး၊ စာတလုံးကို၊
 ချီပြုံးကိုယ်စား-မြင်သောကြောင့်။ ။

ချိုမြိန်။

မြို့မြို့ပြာပြာ၊
ပြုံးလျက်သာသည်၊
မျက်နှာငွေလဝန်းနှယ်တကာ။ ။

မူမူရာရာ၊
သူ့ဟန်မှာလျှင်၊
ညှခါလေပြည်ညှင်းနှယ်တကာ။ ။

ပျူပျူငှါငှါ၊
နှုတ်ချိုသာသည်၊
စမ်းမှာရေစိမ်းသ်နှယ်တကာ။ ။

—*—

သို့လော—သို့လော။

ပင်လယ်သို့ဝေ၊ ငှုမျိုးထွေရွှံး
ပြန်လေကျောင်းမှ၊ ဒိမ်သို့ကျသော်၊
မာတနှုတ်ချို၊ တခွန်းဆိုက၊
ထိုထိုပင်လယ်-လျှောသည်တည်း။ ။

ကာလနောက်နောင်၊ လောကဘောင်ဝယ်။
လေဆောင်တိုင်းသာ၊ ဟိုသည်ယားသို့။
လာသွားမတည်၊ ချာချာလည်စဉ်၊
စိတ်ကြည်ရှင်ကြောင်း၊ မည်သူချောင်းရွှံး၊
ပြေ့ပျောင်းချိုသာ-ပျော်မည်နည်း။ ။

သို့မေးကြိုက်တွင်၊ စန်းရောင်ရှင်သည်။
 ကြည်လင်ထွန်းပ၊ ပန်းထိုမျှလည်း။
 သာဓုကြိုသင်း၊ ကွန်နားရင်းဝယ်။
 ပျံ့ညှင်းချီစ၊ သံငယ်သေးသည်။
 ကျွန်မေးချက်ကို၊ ခြေသောလိုဖြင့်။
 “ခင်”ဆိုပြီးကာ၊ လေတွင်ပါသည်။
 ဘာစာရပ်က- လာသနည်း။ ။

-၀- မင်း -၀-

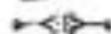
မညီညွတ်။

ငယ်ပေါင်းအဆွေ၊ ငယ်ပေါင်းဆွေ။ ။
 ခါနေကျန်းစ၊ မိုးမြေနှင့်။
 ကြိုကြလှုပ်နှယ်၊ လွမ်းစွယ်တွင်။
 ကံဆွယ်ခြား၍၊ နန်းလေကို။
 ရဝေ ရိပ်ဆောင်း၊ မကြိုဘောင်းသည်။
 ငယ်ကပေါင်းသည့်-ငယ်ပေါင်းဆွေ။ ။

ငယ်ချစ်အဆွေ၊ ငယ်ချစ်ဆွေ။ ။
 ရဝေ နန်းတွင်း၊ ပျံ့ပျံ့သင်း၍။
 လေညှင်းတွင်း၌၊ ဘယ်ညာဇံ လျက်။
 ပြာလဲ ဇာလ်ဆိုး၊ ရေကြည်ဖိုး၌။
 ချိန်မိုးခါဖြစ်၊ ပန်းရုံသစ်သည်။
 ငယ်ကချစ်သည့်-ငယ်ချစ်ဆွေ။ ။

ငယ်ကျွမ်းအဆွေ၊ ငယ်ကျွမ်းဆွေ။ ။

ပွင့်အူပွင့်မှာ၊ ထပ်တရားနှင့်။
 ငုံ့ကာတချို့၊ စိတ်ကိုညှို့၍။
 ဖျိုဖျိုလှမ်းလေးဆင်မည်ရွေးသော်။
 အောက်ခြေပုပ်နှင်း၊ အဖြစ်သွမ်းသည်။
 ငယ်ကကွင်းသည့်-ငယ်ကွမ်းဆွေ။ ။

တွယ်ရာမဲ့။

မထန်သာသည်
 သူ့မှာ ကွန့်တွက်၊ ဆံတရွက်မျှ
 ချစ်သက်ချစ်ငွေ-မကျန်၍။ ။

မပန်သာသည်
 သူ့မှာ ကွန့်တွက်၊ မြို့တစက်မျှ
 ကြင်သက် ကြင်ငွေ-မကျန်၍။ ။

မြဲကန်သာသည်
 ဂမ္ဘာကြာတော့ ပွင့်မှလျှောသည့်
 ဟိုမျှော သည်ကင်၊ ကြာချပ်သွင်သို့
 ရှစ်ခွင် ရှစ်ဖက်၊ ခရီးထွက်သည်
 တွယ်သက် တွယ်ငွေ-မကျန်၍။ ။

စက်တော်ရင်းဝယ်။

ချာလည်ချာလည်၊ အကြေးစည်လည်း
 သာကြည်ချီ၍။ နိဗ္ဗာန်တေးကို
 ကြော်ကြွေးရမ-ဆိတ်ဒုဗ္ဗိ။ ။

ထွန်းတောက်ကြည်လင်၊ ဆီဒီးရှင်လည်း
စက်ခွင်ဝပ်လျှိုး မာန်ထွတ်ချိုးလျက်
ရွှိမိုးဦးနှိမ် - မှိတ်ခဲပြီ။ ။

ထုံတကြ၊ ကြ၊ တလူလူလျှင်
နိဗ္ဗာန်ချမ်းကြည်၊ ဘေးမဲ့ပြည်ကို
ရှာမည်အကဲ၊ အေးအံ့ခဲလျက်
မိုးထက်စိမ့်၊ တပ်ဦးချီသည့်
ပြာရီလျှံဖြိုး၊ နံ့သာရိုးကား
မွှေးမျိုးစုဆိုင်၊ အမွှေးတိုင်မှ
ကြိုင်လှိုင်မဆုံး၊ ကြိုင်လှိုင်တုန်းဘာည့်၊
တပြုံးရွှင်ရွှင်၊ ကွန်ဝမ်းတွင်လည်း
“ဝဲခွင်ဖြတ်ကျော်၊ ခရီးဘော်နှင့်
ထူပျော်ပြုံးချို၊ နီးရလို” ဟု
ဆုကိုဖန်ဖန်၊ တောင်းမိတန်ကား
ထက်ယံကိုတိုး၊ နံ့သာမျိုးသို့
မီးရိုးမဆုံး၊ မိုးမဆုံးသည်
တွက်ကျုံးမနိုင်-မိတ်ခဲပြီ။ ။

ပင်လယ်ဗွေ။

သခင်သခင်၊ ရွှေနားဆင်လော့၊
ချစ်ကြင်ဦးမွန်၊ ကွန်ပျံကွန်သည့်၊
မြတ်မွန်ကြည်ပွမ်း၊ သခင်ဝမ်းကို၊
မိမ်းဆမ်းပန်းသွင်၊ လန်းလန်းရှင်ဘို့။

စိတ်တွင်အမြဲ၊ ကြီးမည်ခဲလည်း၊
 ကွေကွဲတို့ရန်၊ ကြံမ္မာသန်၍၊
 အကျွန် ကျွန်ုပ်၊ အကြံရုပ်လျက်၊
 လိုင်းလုပ် ဒီနော၊ ပင်လယ်ကျောတွင်၊
 လွင့်မျောလိုရာ၊ မျောရပါအောင်၊
 ကြည်သာခွင့်ရေး-သခင်ပေး။ ။

သခင်သခင်၊ ရွှေနားဆင်လော့၊
 မြစ်ပင်လယ်တွင်၊ တယောက်ချင်းလှိုင်၊
 လေပြင်းမုန်တိုင်း၊ ဂယက်လိုင်းနှင့်၊
 ပြင်းပိုင်းညိုညို၊ ကျွန်းထိုထိုတို့၊
 သီဆိုရင့်ကျုံး၊ တေးတျာလူးကို၊
 ပေဖူးနုလွှာ၊ ကျွန်သည်းချာဝယ်၊
 ကောင်းစွာရေးမှတ်၊ ပြုပြီးလတ်မှ၊
 ရေနတ်ဒေဝီ၊ သား-ရင်မှီအား၊
 ညရီသာယာ၊ ချိန်ဆည်းဆာ၌၊
 ပြောကာဖျော်တတ်၊ ပု*တို့ပါငွေကို၊
 ရေးမှတ်လို့ငှာ၊ ပန်ကြားပါသည်၊
 ကြည်သာခွင့်ရေး-သခင်ပေး။ ။

သခင် သခင်၊ ရွှေနားဆင်လော့၊
 သို့ပင်တခေ၊ ပင်လယ်စွေ၌၊
 လိုင်းလေဆောင်ရာ၊ တသောင်ခွါလျက်၊
 သည်မှာ တကျွန်း-ဟိုတကျွန်းနှင့်၊
 ကူးသန်းသွားလာ၊ ဆည်းဘူးရာဝယ်၊
 တေးတျာယဉ်နု၊ ပု*ဝတ္ထုတို့၊

တောင်ထု ခြောက်မြား၊ ကာလလွှား၍၊
 ဆံကျား၊ သွားကြွေ၊ အိုမင်းလေမှ၊
 ရပ်မြေ ပြန်ဝင်၊ ကျွန်သခင်ကို၊
 ကြည့်ရှုစေသော၊ သီ၊ ဆို၊ ပြောအံ့၊
 ထိုအရာအခါ၊ သခင်မှာလွင်၊
 ကြင်ရာတသီး၊ ရှိလေပြီမူ၊
 သို့၊ သား၊ မြေး၊ သခင်သွေးအား၊
 ကျွန်တေး၊ ဝတ္ထု၊ အစုရဖြင့်၊
 ရှင်မူပျော်ရာ၊ ပြုလိုပါသည်၊
 ကြည်သာခွင့်ရေး-သခင်ပေ။ ။

နှင်းဆီပွင့်။

လယ်ဘောက ပြန်၊
 ပန်ချင်တယ်-ခရေဇူးဆိုလို့၊
 မောင်ဇူးကာပေ။ ။

မနက်တုန်းဆီက၊
 ကြောဆုံးကို မောင်မြင်ဘော၊
 သူ ဆိပ်င် နှင်းဆီပွင့်တွေနဲ့၊
 ဂုဏ်တင့်တယ်လေ။ ။

ကွန်း။

သာသည်လေတွင်၊ ခရီးနှင့်သည်၊
 အသင်ကြူနံ့၊ ခေတ္တကန်၍၊

မောပန်းဖြေရန်၊ နှလုံးမွန်ကို၊
အကျွန်ုပ်ပြင်ပြီး-ဖြစ်သည်ဘကား။ ။

သည်းပွတ်ကွန်းဝယ်၊ အပန်းပြယ်၌၊
မြီးကြွယ်သစ်အား၊ ယာဉ်ရထားနှင့်၊
ပျံသွားတဆစ်၊ ခရီးလှစ်လှိုင်၊
တားမြစ်မသာ-ဖြစ်မည် တကား။ ။

အသင့်မှာမူ၊ ပန်းမဋ္ဌမှ၊
ကြွကြွရန်၊ ကွန်းလုံးလွှဲတည့်၊
အကျွန်ုပ်မှာကား၊ ခရီးကြားဝယ်၊
ပန်းအားဖြေရာ၊ ကွန်းမျှသာတည့်၊
ခြားကွာ ဇာတ်ချင်း၊ သို့ဖြစ်ခြင်းကြောင့်၊
ကြိုသင်းလိုရာ၊ ခရီးခွာက၊
ဘဇာသို့လဲ၊ မေးရန်ခဲလည်း၊
ဝံ့ရံမသာ၊ ဖြစ်မည်ဘကား။ ။

မောင့်ချိုမြိုး။

ရှုလည်း၊ ရှုတွယ်၊ ရှင်စက္ကယ်လှိုင်၊
တောတွယ်ကျေးရ၊ ဆင်းမြိမြိနှင့်၊
နှင်းစ မြက်ခင်း၊ လွင်ကျင်းကျင်းသည်၊
သန်တွင်းပိုင်းရေ-ဖြာသောကြောင့်။ ။
လွမ်းလည်း လွမ်း၌၊ တမ်းတ၍လှိုင်၊
နှမ်း၍ခွေခွေ၊ ဖြေ မပြေသည်၊
ရှင်နေမင်းက-သာသောကြောင့်။ ။

ခင်လည်း ခင်ရ၊ ကြင်ပါရသည်၊
 ခုန်ရမဆုံး၊ မောင့်ချိုပြုံးကား၊
 နှစ်လုံး ကြည့်စေး၊ နှုတ်ကြူမွှေးနှင့်၊
 အသွေးပြင်လျှာ၊ တန်းဆောင်ခါဝယ်၊
 ပြည့်စွာထွန်းထင်၊ စန်းနှယ်ပင်တည့်၊
 ကြေးစင် ပဝင်း-ပါသောကြောင့်။ ။

ခွင့်မသာ။

မကြင်သာသည်၊ ခင်ပါလျက်လည်း၊
 ပင်ထက်လျှံဝင်း၊ ဇင်ငွေမင်းသို့၊
 ကြူသင်း၊ ဝေသီ မြင့်သောကြောင့်။ ။

မတမ်းသာသည်၊ လွမ်းပါလျက်လည်း၊
 မိုးထက်ရောင်ဖုံး၊ လ၊ တနှုန်းသို့၊
 ချိုပြုံး၊ ဝေသီ-မြင့်သောကြောင့်။ ။

မခေါ်သာသည်၊ မြှော်ပါလျက်လည်း၊
 တောင်ထက်ငွေသွေး၊ နှင်းဖြူစွေးသို့၊
 ကြည့်စေး၊ ဝေသီ-မြင့်သောကြောင့်။ ။

အတာရေ။

အတာအတာ၊ ရေသီတာကို၊
 သတာအပေါင်း၊ သွန်းကာလောင်းအံ့၊
 အကြောင်းသို့ညွှန်၊ ကျွန်ုပ် ကျွန်ကို။

လိုက်ရန် သူတို့-ခေါ်ဘိ၏။ ။
 သဟာ သဟာ၊ မခေါ်လွှာနှင့်၊
 သံသာလောက၊ ကျွန်ဘဝ၌၊
 ခမ်းမြ ကြည်လင်း၊ ကျွန်ရောင်ကို၊
 သွန်းချင်တယောက်-တည်းရှိ၏။ ။

တဇာ တဇာ၊ မေးသောခါဝယ်၊
 ဝေးမှာစံနေ၊ ကျွန်သက်ဝေဟု၊
 အဖြေပေးမည်၊ တွေးကြံစဉ်စဉ်၊
 မတည်နှစ်ခွ၊ ကျွန်ကြမ္မကြောင့်၊
 နှုတ် အ-၍သာ-နေမိ၏။

၆၁-၂၀

စာဆိုကံ။

ဘေးသံလွင်လွင်၊ နှုတ်ပဋ္ဌင်ကို၊
 ထက်ခွင်မိုးမှ၊ သင်ကြိုကလွင်၊
 ရှင်မကြပ်ရာ၊ သင့်သည်းချာသည်၊
 ကျစ်စာသောသော၊ ရိုးပြတ်ဘောမှ၊
 သဘောနှစ်ချိုက်၊ ထောင်နားစိုက်သည်၊
 တိမ်တိုက်မိုးဆွေ-ပါဘကား။ ။

တကျော်ကျော်လွင်၊ နှားကိုနှင့်၊
 မြေပြင်ကျယ်ဝင်း၊ ကောက်တလင်းမှ၊
 ယာချင်း၊ လယ်ဖွဲ၊ သီဆိုနွဲ့သော်၊
 နှင်းတွဲမြို့ဝဲ၊ သက်ငယ်ဘဲ။

ချစ်ခင်ရင်သု၊ သင့်သည်းအူကား၊
ကြည်ဖြူလန်းရှင်၊ ထောင်နားဆင်သည်၊
လယ်ရှင်၊ တောင်သူ-ပါတကား။ ။

ဖွဲ့ခွဲရှင်ရှင်၊ စာသတင်၍၊
သက်ခင်ပြတ်မျှ၊ တေးချိုလှကို၊
ဆိုရသီရ၊ ကြုံဖေရလည်း၊
တယ်ကချစ်တော်၊ တသော်မော်မျှ၊
နားတော်စွဲစွဲ၊ မထောင်-ဖဲသည်၊
ကံပွဲ၊ စာဆိုပါတကား။ ။

ငွေဇင်ယော်သို့။

မြစ်ယံမှာ ချစ်သံတေးတွေနဲ့၊
ငှက်ကလေး ငွေဇင်ယော်တဲ့၊
ရွှေခေါ်ခေါ် မခေါ်ရသော်လဲ၊
စာဆိုကို နှုတ်ချို'သ'လေပေါ့၊
ချမ်းမြမြ-ကြည်စရာ။ ။

အစာတောင်းချောသလား၊
ကောင်းပါပြီ ဇင်ယော်ဖျိုရဲ့၊
စာဆိုမှာ လိုမပြည့်သော်လဲ၊
ခြည့်ဘို့ရန် အဆင်သင့်ပါတဲ့၊
စေတနာ-သဒ္ဓါပွင့်တွေက၊
လန်းတင့်ကြူစွာ။ ။

ရှော့ပါမောင် စိတ်ရှိစားပေရော၊
 မုန့်သားချိုလို့ သင်းပါရဲ့၊
 ကြည့်ရင်းပင် သဗ္ဗါပိုပေါ့၊
 စာဆိုမှာ အဖော်နဲ့ သာဖြင့်၊
 တဖဲ့စီဝေလို့ ကျွေးချင်ရဲ့၊
 အေးမြတဲ့စေတနာငယ်၊
 ဧရာမြစ် နုဗီလမ်း၊ ။

သို့ကတဲ၊
 လက်ခဲစာဆိုပေါ့၊
 လက်ျာကိုဆွေအမှတ်ကယ်နဲ့၊
 ဖြူဆွတ်သည့် စေတနာပ၊
 သဟာကို စိတ်ရည်စူးပါလို့၊
 ကြည့်နူးစွာ စာဆိုကျွေးပြီတဲ့၊
 ကိုယ်စားတော် သူနှင့်အေးပေအေ့၊
 ဝေးတဲ့စခန်း၊ ။

နှစ်ဇာတ်—တစိတ်။

သောက်ရောင်ခြည်ကျော်၊ နေဝန်းပေါ်က၊
 ကမ်းမော်အထွတ်၊ ဇေတီမြတ်ဝယ်၊
 ဆွမ်းကပ်ပန်းတင်၊ သွန်းရေစင်နှင့်၊
 မဂ္ဂင်ဖော်မင်း၊ ဖွဲ့ဖန်ဆင်းသို့၊
 စိတ်ချင်း၊ ခင်နှင့်-မောင်အတူ၊ ။

ရောင်စုံတိမ်သွေး၊ ညနေဇက၊
 ရည်းလေးသံချို၊ သာယာဆိုလျက်၊
 စွယ်ညှိပန်းလျှင်၊ ဝေဝေဆင်၍၊
 ပြစ်ပြင်ကယက်၊ နေ့ခြည်လက်ဝယ်၊
 တွဲတက်ပြိုင်ပြိုင်၊ ဝေ့ရွက်ပြိုင်နှင့်၊
 လှိုင်လှိုင်ပျော်ခင်း၊ ရွှင်ရွှင်ကျင်းဘို့၊
 စိတ်ချင်း၊ ခင်နှင့်-အမောင်အတူ။ ။

သို့တမူလည်း၊ နွဲ့လှကြည်းကား၊
 ဖြစ်ပည်းရွှေတော်၊ ပြာသာဒ်ပျော်တည့်၊
 မောင့်သော်မှာကား၊ တင်းကုပ်ကြားဝယ်၊
 ပျော်ပါးအလျင်း၊ မရှိကင်းသည်၊
 ဇာတ်ချင်း၊ ခင်နှင့်-မောင်မတူ။ ။

~*~

တရားဦးတောလှဲ့ပါ။

'ကာမတောင် ရှုပ်အထွေးကိုလှ၊
 ဖျိုလေး မယ်မခင်လို၊
 ရုန်းခွင်ပြီ' ဆုပန်ကြားသူရဲ့၊
 တားမြစ်ဘို့ ခွင့်မသား။ ။
 နှစ်ကိုယ်တွဲကာပ၊
 သည်စံ သံသရာက၊
 သောင်ဓမ္မာ ဟိုတဖက်ဆီသို့၊
 ခေါင်မဂ္ဂင် ဆင်ကာကူးမယ်လို့၊

ဆုထူးကို ပန်ညှီသော်လဲ၊
 ပါရမီ မောင်မရင့်သော်ကြောင့်၊
 သွားနှင့် သက်လျာ။ ။

ဇာတ်မတူ-အမူကြမ်းသူဖြင့်၊
 သောင်ကမ်း မမြင်နိုင်လို့၊
 တပင်တိုင် နာဝါပျက်လိုပဲ၊
 သံသရာ သည့်ဂယက်မှာလ၊
 စုန်တခါ-ဆန်တချက်ကယ်နဲ့၊
 မျောလျက်ကွဲ ယောင်ချာချာ၊
 တွယ်ရာဖြင့်ရှိနိုင်ဘူး။ ။

သို့အကြောင်း ရယ်ကြောင့်၊
 ချစ်ဟောင်း-နှယ်သာကီရဲ့၊
 ပါရမီ-ပြည့်လျှံပြီးကာပဲ၊
 တန်ခိုးတွေ တလူလူနှင့်၊
 ဘိက္ခုနီ-ထေရီ ဖြစ်တော့ခါ၊
 မောင်ချစ်ကို မယ်သနားတာဖြင့်
 တရားမွန် မှန်သဘောကို
 ဟောလှည့် အပြီး။ ။

ဘခင်း ၂။

ငယ်လင်မောင်ကြီး။

နေမင်းလည်းဝင်၊ မိုးလည်းဆင်၍
မှက်ခြင်လည်းစုံ၊ မှောင်လည်းမဲပေါ့။
မယ် သဲထိတ်စွယ်၊ မယ် သက်လွယ်သည်
ဘယ်လယ်ဘယ်ကွင်း၊ ဘယ်ကန်သင်းတွင်
ဖျိုးခင်းထောင်၍-နေပါလိမ့်။ ။

လေပြင်းလည်းနှင်၊ လွှပ်လည်းရှင်၍
ကောင်းကင်လည်းဟည်း၊ မိုးလည်းသည်းပေါ့။
မောင်ချည်းတကိုယ်၊ မဲညိုညိုတွင်၊
စိုစိုအေးအေး၊ ဆိတ်မရှေးသည်၊
စောက်မေးခိုက်ခိုက်-နေရှာလိမ့်။ ။

ခြေရင်းသည်းတွင်၊ မီးလှူ ဝင်ပေါ့။
ငယ်လင်မောင်ကြီး၊ ပြန်ခရီးတွင်
ရေစီးသန်သန်၊ ချောင်းကိုလွန်က
ဆိပ်ထန်ပြင်းတိ၊ လယ်ပိုးထိ၍
သတိကင်းကွာ၊ ဆောင်ယူလှာသည်
ကယ်ပါရှင်ကြီး- သေရှာလိမ့်။ ။

ကဗျာဗျား

ထွေးညိုကမှာ။

မြဲရေကန် ပေါင်ရိုးက
“ရေထိုးယူခဲ့ပါ”
ထွေးညိုကမှာ။ ။

ပခုပ္ပာ၊ ရွှေကြာက သင်း။ ။
 နှစ်ပွင့် သူယဉ်လို့
 အေးကြည်လင် ရေပြည့်အိုးမှာ
 ထိုးဘတ်လေခြင်။ ။

၉-၈-၈

ဗျောသံ။

ပလုတ် မြုန်းရယ်နဲ့
 တောင်ကုန်းရွာ သာစခန်းဆီက
 ဒေါ်ရွှေမေ ဦးရေခမ်းငယ်ကို
 သာသနာ ဝါဝါလန်းရန်တဲ့
 ဆန်းလိုက်တဲ့ ဗျောသံစည်း။ ။
 - အလို။ နေခြည်မှာ၊ ရွှေရည်ဝင်းလို့
 ဆယ်စင်းလဲမက
 အဝေးကမှန်း၊ ဟိုရွာလမ်း
 တီးဘန်းကြီး လှပါဘိ-
 “တလတာ သည်အရေးကိုလှ
 မတဝါ ကြည်ကြည်ပေးပါ”တဲ့
 ရတုမျိုး စိတ်ကိုသွေးလေဘော့
 မလေးမောင် ရွှေရောင်ငိုက်တဲ့ပြင်
 မြင်းကဏ်ပင်-ငြင်းဆန် မိုက်လေပေါ့
 လွမ်းငိုက်-မတည်း။ ။
 -မကြည်တဲ့နှလုံး-မပြုံးတဲ့မျက်နှာ

မြင်းပေါ်က-မောင်ရှင်လောင်း
ငဲ့စောင်းလို့ ကြည့်သောခါ-

ကညာလုံ-ကြာမှ ညွတ်ဟာဖြင့်
ယမ်းယောင်ကာ ကွမ်းတောင်လွတ်တဲ့ပြင်
“မတွယ်တာ-ဆယ်ခါလွတ်မယ်” တဲ့
ဝေါချိုချို-ပြောဆိုခွတ်လေပေါ့
စိုစွတ်တဲ့-မြဲမျက်ရည်
လည်တယ်လို့ -မဆုံး။ ။

-မြုန်းနိုင်ပေ့-ကိုရွှေစည်
တီနိုင်ပေ့-ကိုရွှေနဲ့
ရွှဲနိုင်ပေ့-ကိုရွှေမောင်
လုံမငယ်-အရှက်အိုးရို
အငြိုးနဲ့-ပြောင်ရော့ထင်-

“လှောင်ချက်ကယ်နာ
မောင်မျက်နှာ တရွာမှတ်ပေမဲ့
သာသနာ ဝါဝါ ဝတ်မှာမို့
မယ်လွတ်ရာ ဘယ်ဆီမို့ရပ
ကလဆိုရက်ကိုချဉ်းပါဗျ”
ဘွာခတ်ကာ ချော့ငြင်းလေတော့
ဆောင်ကြီးရှင်-ဆိပ်တင်းပြီတဲ့
ညှင်းတဲ့-တုတ်မြုန်း။

ဝါတွင်းချိန်။

ငှက်ကလေးက•စိုးစီ စိုးစီ
ဝင်းပေါက်မှာ မြည်း၊
ချိန်တန်ပြီ-ညီမထွေးရဲ့
ဆွမ်းချက်ပို့ လေး။ ။

ဦးပေါင်းကို-ဆွမ်းကော်တင်
သုံးချောင်းထောက်ပြင်း၊
သံလွင်လွင်-ကြေးစည်ဘီးလို့
ထွန်းဘဲဆီခီး။ ။

“အမျှ”တဲ့-သုံကြိမ်ဝေ
သွန်းဘဲညောင်ရေ၊
မာပါအစ-ကမ္ဘာသား
အောက်ထက်နံလျား။ ။

ရွာဦးက ကြေးစည်သံ၊
ကျောင်းခေဠုဝန်၊
ဆွမ်းဘော်ခံ ကိုရင်ကြွလိမ့်
ဆွမ်းအုပ်ပြင်ပါ။ ။

ကိုရင်ကြီး-ပျိုတို့မောင်
ညှိုးနွဲ့ယောင်ယောင်၊
ပျိုတို့မောင်မာပါစ
မေးလိုက်ပါကြ။ ။

မာပါရဲ့ အထွေးရယ်
ပြောလိုက်ပါကွယ်၊
ရွာလယ်မှာ ကိုရင်ပန်းလို့
ညှိုးလှရိုးမီး။ ။

ကပ္ပိယ အဘိုးထို ဆိုးလှတယ်ဆို၊
တို့ကိုရင်-ထိပ်ပြောင်သားကို၊
ခေါက်လိမ့်လေလား။ ။

ဟင်းလေးကို-ကျိုချက်လို့
မနက်က-ထည့်လိုက်တယ်၊
ကိုရင်တို့ကွယ်၊
ရွာလယ်မှာ-သူငယ်လဲတယ်
ဆွမ်းတော်ခွက်ကွဲ။ ။

ချာရစ်လေး-မပျောက်ခင်
ထွက်ခဲ့စေချင်၊
လိင်ပြန်ယင်-ဆံ့ရှေ့ထားပါနဲ့
သန်းတွေကများ။ ။

လိင်ပြန်ယင်-ကိုရင်ဝတ်ဘို့
ပလေကပ်-အနံ့ကျယ်
ရေးကြိုကဝယ်၊
အနံ့ကျယ်-ခါးပုံခွဲတယ်
ဆုတ်လိုက်ပါ...တဲ့။ ။

ဆွမ်းတော်ခံ-ကိုရင်ကြွတော့။
မယ်စလို့-မေးလိုက်တယ်။

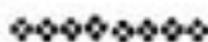
ရှင်လိင်ပြန်-ဘယ်တော့ရက်
ထွက်ခဲ့ပါမယ်။
မျက်နှာဝယ်ဝယ်-ဘယ်နှယ်မှမခိန့်။
ဒီတဝါ-အနိုင်ခဲ့လို့
ခွဲရရှာလိမ့်။ ။

ကိုရင်ကြီး-လာမယ်ဆို
ဝင်းပေါက်ကကြီး။
အို-အလို၊ ကိုရင်တွက်ကယ်
ငါး-ငပ်ချက်။ ။

လက်ဆောင်ပြန်။

မိုးသကြံနံ-ရေသောက်လို့၊
အုပ်တောက်-တဝါဝါ၊
သင်းကြူ၊ နံ့ဖြော။
ကွန်တို့ ဆီမှာ၊
သာပါရဲ့-ပုံမောင်း။
မောင်ကြီး-မာပါစေတဲ့၊
မလေး-ချာပါစေတဲ့၊
အဘာရေ-ဖြာဝေသွန်းလို့ ရယ်၊
ညွှန်းကြ-ဆုကောင်း။ ။

အခဏ်း ၃။

နှစ်ဦးမင်္ဂလာ။

နှစ်ဦး သစ်မြို့၊ ခေတ်ဦးကောဇာ။
 ဆန်းစ ချမ်းမြ၊ စန်းလသော်တာ။
 မြိုင်အောက် ကြိုင်လှောက်၊ ပိတောက်ပမာ။
 ကျန်းရွှင်ကြောင်။ သွန်းလောင်းရေသီတာ။ ။

—E + 4—

ကုမုဒြာ။

ပုံ့ပျားပုံ့ပျား၊ လေချိုမြို့ဝယ်။
 တယ်လူးညာဇံ၊ ကြာမုန့်သည့်။
 ရီလဲ ဆည်းရွာ - သာသောကြောင့်။ ။
 ပေါ် ခိုး ပေါ် ခိုး၊ မျှော်ခေါ် ကိုးသည့်။
 ရှေ့ မိုးဝပြင်၊ စန်းစက်ရှင်ကို။
 ဇူးချင်မောလှ - ပါသောကြောင့်။ ။
 ညိုခဲ ညိုခဲ၊ တအားနွဲ့ရွှံ။
 ကြွေမဲ့အသွင်၊ ရုတ်ချည်းဆင်သည့်။
 စန်းရှင်မထွန်း - လှာသောကြောင့်။ ။

—၁၀၁—

မိုး။

ဟုတ္တိပတ္တိ ရွာမလို၊
 မိုး တောင်က ညို။

မရွာလို၊ မိုးညိုပြန်တယ်၊
ကောင်းကင် အနံ့။ ။

သိလို၏။

တိတ်ဆိတ်ညခါ၊ နောက်ဂေါယာမှ။
လေသာတန်မြို့၊ သုန်သုန်မြို့လျက်။
ကြည်နူးစွယ်-သောကာလ။ ။
နွဲ့နွဲ့ကြူရှာ၊ မြေသံသာကို။
လ၊ ဝါရီပြု၊ ညောင်ညိုလဲ့မှ။
သဲ သဲ ကြားရ-သောကာလ။ ။
ဇွားဘက်တွင်းဝန်၊ နှလုံးမွန်သည်။
လွမ်းဟန်ရတု၊ ရုတ်ချည်၊ ပြု၍။
ညံ့နုတီးတိတ်၊ သီကြောင်းဟိတ်ကို။
နောင်စိတ်၊ သိလို-မောပါလှ။ ။

မြတ်ရေစင်။

မုတ်သုန်ကို၊ ကင်းထောက်လို့။
ပိတောက်မှာ၊ သန္ဓေစင်။
ချမ်းမြတ်ရေစင်။
မုတ်သုန်ကဆင်း၊ ပြည်ခွင်နွဲ့ကြွေး။
ပိတောက်ကရွှင်၊ ပြည်ခွင်နွဲ့မွှေး။
မြတ်ရေစင်၊ တပေါ် ကံသွန်းလျှင်။
ကျွန်းခွင်လုံးအေး။ ။

စန်းရောင်ခြည်။

တညခါတွင်၊ ကန်ရေပြင်၌
စန်းရှင်မိမိတ်၊ မျက်နှာရိပ်သည်
ဖိတ်ဖိတ်ထွန်း၍၊ သာသတည်း။ ။

ဖိတ်ဖိတ်လွန်းလွန်း၊ ရောင်ခြည်ကွန့်က
ကန်းညွန့်ထက်မှာ၊ ပျင်းဖြေငှါ လျှင်
လာသည်ချစ်ဆွေ၊ တို့တတွေသည်
ရွှေ-ငွေ-ဤသို့၊ ငြင်းသတည်း။ ။

မိုးပေါ်လင်္ကာ၊ လွန်ကြည့်သို့သည်
ရှယ်ဖျိုငြိန်လေး၊ ဆွေအထွေးက
“သာအေးကြည်လင်၊ ဤစန်းရှင်ကား
ရွှေသွင်ဝါဝင်း၊ ညှစ်စင်ကင်း” ဟု
တင်းတင်းကြပ်ကြပ်၊ ဆိုသတည်း။ ။

ရေမှာလရေး၊ လွန်မြတ်လေးသည်
ဆွေထွေးတို့နောင်၊ ဆွေကြီးခေါင်က
“ဝင်းပြောင်လှ ထွန်း၊ ဤလစန်းကား
ငွေသွန်းသည့်သွင်၊ မြေစွေးစင်” ဟု
တွင်တွင်ထပ်ထပ်၊ ဆိုသတည်း။ ။

စာဆိုငါကား၊ သူတို့ကြားတွင်
“ငွေသား” ဆိုမည်၊ “ရွှေ” ဆိုမည်ဟု
ဟိုသည်သိမ်းနွဲ့၊ ဘယ်ညာဇံ နဲ့၊
ဘကဲ့တကယ်၊ ဆိုမည်နှယ်သော်
ရွှေနှယ်မဟုတ်၊ ငွေမဟုတ်၍

ငုတ်တုတ်ထိုင်ကာ၊ စာဆိုငါသည်
နှုတ်လျှာပဲ့သို့၊ ဆိတ်သတည်း။ ။

မျှော်တော်ယောင်။

ကျေးဇူး။

တက္ကသီလာ-ကျောင်းမဟာအင်၊
ကန်သာအနီး-ပံ့ပျော်ဖို့သည်၊
တတ်သီးမြဲသွေး-ဝိဇ္ဇာကျေး၊
မဝေးဒဂုံ-မွေ့တော်ငုံ၏၊
ရောင်ဟု နှိရာ-မြဲကွင်းသာ၌၊
မေတ္တာကြီးနှောင်-ပျိုတို့မောင်သည်၊
ရဲရောင်ပြီသ-ရဲသွေးပြုလက်၊
ဇေယသံလွင်-ဘောပွဲရှင်၏၊
မြဲသွင်ရွှေခဲ-အာကာထဲမှ၊
ပျံဝဲသာယာ-ကြည့်ချေပါလော့၊
ဝိဇ္ဇာတို့မောင်-အောင်၊ မအောင်ကို၊
အမှောင်မလွမ်း-ညနေချမ်းတွင်၊
အလွမ်းပြေရာ-သိလိုပါ။ ။

ကျေးမြန်။

ဖက်မျဉ်းရာ-ရှေးလှည့်ရှာလည်း၊
ပန်းကာမက္ခေ-ယဉ်ပေါင်းမွေ့သည်၊
ပျိုလေ့မြတ်နွယ်-ဝိဇ္ဇာမယ်။
မိုးလယ်ဝဲကာ-စေတီသာတွင်၊

စေနာမြူဆွတ်-ဦးမိုက်ညွတ်၍၊
 မယ်လွတ်ရာကွင်း-အကူနံဆင်းကာ၊
 မိုးမင်းစည်သံ-မကထန်သည်၊
 အောင်သံထပ်ကြိုး-ဝတ်ပုဆိုးနှင့်၊
 ထည်မျိုးဦးရစ်-မိုးမှာပစ်လျက်၊
 ပျိုချစ်သည့်မောင်-ပွဲတိုင်းအောင်ကို၊
 ရာထောင်စုဝေး-ကောင်းကြီးပေး၏၊
 “ဟူးရေး”လည်းဆို-ဥဒဟိုသည်
 ပဟိုရိပမာ-မည်သံညွှား ။

ကျေးဇူးပြု

လက်ယာစီပါ-ကွန်းမျက်နှာ၌၊
 ပညာလည်းကဲ-ခိုးလည်းရဲသည်၊
 ရွှေခဲတို့နောင်-ဝိဇ္ဇာမောင်သည်၊
 ပွဲအောင်ပြီးခါ-ခွေးတို့ငှါ လျှင်၊
 ပုဂါငိုးနု-မွေးမျိုးစုကို၊
 ယခုလျှင်စွာ-ပို ချေပါဦး၊
 သီတာကျောက်စက်-မြဲရေရွက်ကို၊
 မယ်လက်ကိုင်ကာ-ကျောင်းဝိဟာမှ၊
 သက်လျာလာလမ်း-မြော်ကာမှန်း၍၊
 အပန်းပြေရေး-မယ်တိုက်ကျွေးအံ့၊
 မနှေးအလျှင်-မယ့်ရင်ခွင်သို့၊
 သခင်ရှောက်ကြောင်း-လျှောက်ပန်တောင်းလော့၊
 ကျေးကောင်းလိမ္မာ-ကျေးမြတ်စွာ။

ဘဝဏ်း ၄။

ပြုံးချိုချို။

လူကလေး၊ လူကလေး
မေမေ၊ လူကလေး၊
လူကလေး၊ ညှိတိုတို
မျက်နှာ ပြုံးချိုချို၊
ပြုံးချိုချို၊ လူကလေး
မေမေ လူကလေး။ ။

— ၅ —

လူကလေး။

အ-အာတဲ့-ဣဏ္ဍိ၊
မဟုံသက်တု-လူကလေး
ဘေးဒွေလို့သိ၊
အ- အာ- ဣ-
မပြီတဲ့ သည်တေး၊
စကားထာ၊ အဖြေခက်ကို
စွက်တဲ့ လူလေး။ ။

— ၆ —

ဝက်ဝါ။

အေးရိပ်သာတဲ့-ပြည်ညောင်ညှိ၊
ဥဩ တွန်သံချို၊
ဒိုးယိုဖီးတဲ့-နီတီတွင်း။

သမင်-ရေသောက်ဆင်း။
 မြက်ခင်းလဲ့လဲ့-မြေညိုညို၊
 ကံ့ကော်-ဝတ်မှုပီ၊
 ဇာလီပျော်တဲ့-ကျောင်းသင်္ခမ်း၊
 လူလေး-သွားချင်စမ်း။ ။

ရွှေဇယ်ပွဲ။

ရွှေဇယ်-ငွေဇယ်၊ ခွန်ကစားဖို့၊
 ပါမလားတဲ့၊ မထွေးရယ်၊
 ရွှေဇယ်-ငွေဇယ်၊ မရှိသေးလို့၊
 မပါသေးဘူး၊ မထွေးငယ်၊
 ထိုးခြံတဲ့က၊ ရွှေရောင်ဇယ်
 ပန်းကန်တဲ့က၊ ငွေရောင်ဇယ်
 ကစားမယ်တဲ့၊ ရွှေဇယ်ပွဲ
 ထိုးခြံတဲ့။ ။

ထုပ်ဆီးတမ်း။

ဆီးလိုက်ပါတဲ့၊ တိုးတော့မယ်
 (တိုးလိုက်ပါတဲ့၊ ဆီးတော့မယ်၊)
 ခေါင်ကြောင်းကို၊ ကျော်ကာသန်းလိမ့်
 (ထမရေပူ၊ လောင်ကာပန်းလိမ့်)
 ဖမ်းလိုက်ပါကွယ်၊
 (ဆီးပြီဟေ့၊ တိုးတော့ကွယ်)

တိုးပြီဟေ့ ၊ ဆီးတော့ကွယ်။
 (အောင်ထူမယ်လို့ ၊ ထင်သလား)
 အောင်ထူမယ်မို့ ၊ သတိထား။
 (ဖမ်းတော့ မနား)
 တိုးပေါ့ တအား။ ။

၁၅၅

ရွှေကြိုးကြာ။

ရွှေကြိုးကြာ၊ ပုံမယ်ဆို
 ငွေကြိုးကြာ၊ ပုံမယ်ဆို
 မိုးကောင်းကင် ထဲကို။
 ရွှေမိုးညှိယင်၊ ဘယ်ကိုသွားမယ်
 ငွေမိုးညှိယင်၊ ဘယ်မှာနားမယ်။
 တောင်ကြိုးဆီကို၊ ကြိုးကြာသွားမယ်
 တောင်ကြိုးပေါ်မှာ၊ ကြိုးကြာနားမယ်။
 ရွှေကြိုးကြာ၊ တောင်ပန်ကားရယ်
 ငွေကြိုးကြာ၊ တောင်ပန်ကားရယ်။
 မိုးပုံလို့ သွား။ ။

၁၅၆

ကြာဆစ်ကြိုး။

ကြာဖြူ-ကြာနီ၊ ကြာညှိနှောလို့
 တို့လယ်တောမှာ၊ ပွင့်ကြတယ်။
 ကောက်စိုက်အပြန်၊ ရေကန်ကြိုး
 ကြာတစည်းလောက်၊ ချိုးခဲ့ကွယ်။

ကြာပွင့်ကြာငုံ၊ ထုံထုံမွှေးကို
 မလေးဘယ်သို့၊ သုံးပါးမယ်။
 ကြာရိုးကြာနှယ်၊ ဘယ်ညာဆစ်လို့၊
 ရှေ့ကြာဆစ်ကြိုး၊ ဆွဲပါးမယ်။
 ဆွဲပါးမယ်။ ။

၆၆၆၆

အခန်း ၅။

တယောရှင်။

တအိမ်ဝင်-တအိမ်ထွက်၊
 တရက်-တနေ့ကုန်တော့၊
 တမြို့မှာ-တခါထောက်ပါလို့၊
 တယောက်-ဆွဲမခေါ်ဘူး၊
 တကြော်ကြော်-ဘော်တယောရယ်နဲ့၊
 တော၊လေတဲ့-ထံဘျာရှင်။ ။

သင့် ဘဝ၊

ခဏ-အကွန်ယူလို့၊
 တကြူကြူ-ကြူသီချင်းတွေနဲ့၊
 သံညှင်း-သံသာနွယ်လို့၊
 မြန်မာနယ်-ပြည်တရားမှာ၊
 ခိုးသို့-မွှေးချင်း။ ။

ငွေအရက်-သောက်ရောင်ဆုံးမှာလ၊
 ချိုပြုံး-ရှင်လှိုင်စံတဲ့၊
 ပင်တိုင်ယံ-မှန်ပြုဝဆီသို့၊

ကံ-မ, ကာ-တခါဆိုက်ယင်တော့၊
 ငယ်ကြိုက်ကယ်-မောင့်တူလွမ်းတာဖြင့်၊
 ကွမ်းတယာ-ရေတမှုတ်ကိုလ၊
 မြန်ထုတ်လို့ -ပေးစေချင်၊
 ကြည်ရွှင်ဘို့-ပန်တောင်း။ ။
 သူဖိုးစား၊
 သွားပါလေ-မယ်မပေးနိုင်ဘူး၊
 သင့်တေး-ပဉ္ဇင်က၊
 တော်မဝင်-တောသံနှောက်တယ်လို့၊
 အော်ငေါက်ကာ-သူနှင်ပစ်လေက၊
 စာဆိုမောင်-ခန္ဓာသစ်ကယ်နဲ့၊
 တဖြစ်ကိုအမြန်ကူးပါလိင့်၊
 ကြင်ဦးမျိုး-သပြိုတ်ရစ်ပေတော့၊
 ဘုန်းချစ်အလောင်း။ ။

၁၅-၉

ရွှေချိုးမြဲ။

အစ်ကိုရယ်၊ ကွန်တော်ပျင်းပါဘိ၊
 သိချင်း၊ ကြ၊ ကြ၊ သီလို့။ ။
 ခုစ်ညီကို၊ ပျော်တော်ဆက်ပါတဲ့၊
 မှာချက်၊ နားဝင်ချိုလှ။
 စာဆိုမောင်၊ ဟုတ်ကဲ့ဗျားသဘ။
 ထားခဲ့ဒိ-ဂတိဝန်။ ။
 သီမည်၊ ပြုပြန်တော့၊
 ပုလု၊ ငယ်ရွယ်က။

ဘထွေးထယ်၊ သူ့ လယ်ကွဲမှာပေါ့။
 တိုင်းအကွယ်၊ ချိုင့်ငယ်နဲ့ ဆွဲပါတဲ့။
 ဖော်တွဲသူ၊ ချိုးပြုလေးကိုလ။
 မေးတော့ခါ၊ ပြန်စကားကို။
 ကြားမိ၊ ဖန်ဖန်။ ။

ချိုးပြုရယ်-မကူ၊ တိတ်တော့မလား။
 တဆိတ်၊ အသင်မြည်တော့။
 စိတ်အကြည်-ကွန်နုလုံးမှာလ။
 ရွှင်ပြုံး-ချိုသာလို့။
 ညှိစရာ-တာမတွေ့လေဘူး။
 မြိုင်လေ့-အစဉ်တမ်းရယ်နဲ့။
 ကုစမ်းဗျ - ရွှေချိုးမွန်။
 ကျွန်ပန်တော့ - သူပြော။ ။

ခိုင်းပါနဲ့ မောင်။
 ငယ်ခိုက်-ဟိုယခေါင်က။
 ရှိ၊ မျှောင်မှာ-အတူတွဲပါလို့။
 ချစ်ခဲ-ဆွေကြင်ဖော်နဲ့။
 တကြော်ကြော်-ကူမဆုံးပါဘူး။
 မောင်ပြုံးယင်-မယ်ရွှင်တဲ့။
 တိတ်ယခင်-မြင်ယောင်လှသော်ကြောင့်။
 တေးဆိုယင်-ဆွေးပိုရပါဘိ။
 တမ်းတ - စိတ်ဗော။ ။

ညချမ်းအခါ။

မြေပြာမှာ-နေဇာတင့်ပါလို့၊
 ဖူးပွင့်တွေ-ရုံတညီနဲ့၊
 ပထဝီ-အဆီမျိုးငယ်တို့၊
 မြိုးတမောက်-ရွှင်တရွှင်။ ။

သာအပြန်ဆီက၊
 ဝါဖန့်-နေခြည်သောနဲ့၊
 မွှေးမေမေ-ငွေသော်ဝန်းသာပ၊
 နှုတ်ခွန်း-ချိုသာ ဆက်ချိန်မို့၊
 သားသက်ဝေ-လူကလေးတွေက၊
 တေးနှင့် - လွင်လွင်။ ။

အာကာမှာ-တာရာလေးငယ်တို့၊
 လေအေးကို-ချိုချိုရူလို့၊
 မြူချည်-နီပြာသန်းနေကြ၊
 သူချမ်းတဲ့-သည်သတင်း၊
 ကြည်လင်တဲ့-ကဗျာပန်း။ ။

ညီကညာ၊
 ဤကမ္ဘာ-မဟာတေးရယ်နဲ့၊
 အာကာမှာ-တာရာတေးငယ်တို့၊
 ဝှန်ရွေးတော်-ဆက်ဆံနှောသော်လဲ၊
 မြေကြော-မြေဆီသွေးပါဘဲ၊
 သူ တေး-ကြွကဗျာနဲ့၊

ကျွန်းတေး-ချိုဝါစာတို့၊
ဘယ်အခါ-သာကြည်ပေါင်းနိုင်ပါ။
စောင်းဝဲ-မျှော်မှန်း။ ။

လူဇာ။

တောင်ဝေးမြောက်မြော်-အဖော်မပါ၊
ပလာကိုယ်တည်း-တေးချိုညည်း၍၊
ချိန်ဆည်းဆာလှ-နံနက်ထမှ၊
မြစ်ဝသဲသာ-သူထိုင်လှာသည်၊
ဆည်းဆာနေခင်း-တိုင်ခဲ့ပြီ။ ။

“ပေးပါပေးပါ-ပြန်ပေးပါ”ဟု၊
သဲသာဇွေးဇွေး-သူ့လက်ရေးကား။
သေးသေးသွယ်သွယ်-ချစ်စဖွယ်တည်း၊
“အတယ်ပေးပါ-ဘယ်ပေးပါ”ဟု၊
သိသာလိုအား-မေးသောလားလျှင်၊
ကမ်းပါးထိပ်ထက်-ငှက်တော်နက်လည်း၊
သွက်လက်သီဆို-မြိုင်ခဲ့ပြီ။ ။

“သိချင်၍မေး-ငှက်တော်လေးငယ်၊
ရှေးသရေခါ-ပြည်ဗာရာဏသီ၊
မြဟ္တာဝတ္ထု-စိုးကာလက၊
ကြာမှဖွားမြင်-မယ်ကြာရှင်သည်၊
နောင်ရင်ကိုလှုပ်-နောင်သည်းပွတ်ကို၊

ခူးဆွတ်ပူဇော်-ယူဆောင်ပြေး၍၊
 တောင်ငူမြောက်မြောက်-အဖော်မပါ၊
 ပလာကိုယ်တည်း-ဘေးအန္တရာယ်လျက်၊
 ချိန်ဆည်းဆာမှ-ထိုင်ခဲ့ပြီ။ ။

၁၅၀၁

အမေ့လက်ဆောင်။

သည့်ချောင်မှာ-သည့်ဆီမီးရယ်နဲ့၊
 သကြီးတဲ-သည့်အချိန်။ ။

စာဆိုမောင်-တကိုယ်ထူးသာ၊
 ကြည့်နူးစွာ-ရှာနဲ့တရားကို၊
 ပွားလို့-တည့်ငြိမ်း။ ။

ကဗျာဉာဏ်-ရှာနဲ့ကသိုင်းပေ၊
 စက်ဝိုင်း သည့်အတွင်းဆီသို့၊
 ဆင်းလာတဲ့-ခန္ဓာအိမ်ငယ်၊
 ကဝိန်ကွဲ-အဖွား။ ။

တို့မိခင်-တို့ဖျားဟိုငယ်စဉ်က၊
 ဝိပါလျှင်-ကောက်ကာပေးမယ်တဲ့၊
 ဆိုတေးထံ-သာသာနှင့်၊
 ထိုသဟာ-သူပင်ဖြစ်ရော့ထင့်၊
 ချစ်စွယ် ပါလာ။ ။

တမိကိုယ်စား။

အရားသွေးကြောင့်၊ မွေးဖွားပျော်
စက်ခွင်ပေါ်၌၊ “အော်အော် ဝိခင်
အော် သခင်” နှင့်၊ ဖူးချင်သောလိုက်
တမိကြိုက်ဝယ်၊ မည်းငိုက်တဆိတ် မှိတ်မိ၏။ ။

ကြက်ဦးဆော်၌၊ ပေါ်အရက်ရိပ်
မွေးကမှိတ်ဝယ်၊ ကျွန်စိတ်ပြားစေ
ကျွန်မွေးမေလျှင်၊ ပြောခွေနှမ်းလျှ
သားမောင်လှ၏၊ ဆံစဖူးပြင်
စမ်းလွှာအင်ကို၊ ကယ်ပင်လိုလို
စိတ်မက်လိုနှင့်၊ တကိုယ်တည်းလျှင်မြင်မိ၏။ ။

ထုံယနံ့သို့၊ ညှံနုစမ်းလွှာ
မွေးမာတာကြောင့်၊ ကြည့်သာခွင်ပျ
မိုးလေကလျှင်၊ မိုးလက်မိဦး
တေးတျာကျူးလျက်၊ ကျွန်ဖူးထက်မှာသာတိ၏။ ။

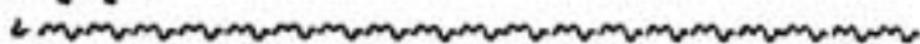
အခန်း ၆။

မယ်တို့တာ။

မောင်ရင်ကြီးနှင့် မောင်ရင်ငယ်။ ။
 ပြည်ကြီးဝန်-အားသွန်ကြီး၊ ပိုးပါပေါ့ကွယ်။ ။
 အမကြီးဘုံငွေပယ်၊ ညီမငယ်ဘုံရွှေကား။ ။
 မယ်တို့တာ-မဟာရအောင်၊ ကြီးကြစို့လား။ ။

မောင်တို့ခင်။

သိုးမွေးချည်-အထည်ခွါတ်ပါလို့၊
 အညာဆီ-ပင်နီဝတ်ယင်ဖြင့်၊
 ခွင့်လွှတ်မှာလား-မောင်တို့ခင်။ ။
 အမြင်ဆိုးဘယ်လို့ -ခင်ငြိုးယင်သည်မောင်လေရချည်၊
 တို့ချစ်မေ-ရွှေနှုတ်ဖျားမှာလ၊
 လွတ်ရေးဆို-ထိုဘရားဟာ၊
 နားလေတဲ့အင်။ ။
 ရှူး၊ မှော်ဇာ-ဘိုင်ကကုပ်တွေနဲ့၊
 မူး၊ မော်ကာ-ဘိုင်ထုတ်လိုဘု၊
 ခတ်ကုတ်ကုတ်-လွတ်လမ်းထွင်၊
 ကွယ်တန်း ဝင်ရန်ဘို့-အတွဲပဲ။ ။

မောင်တို့ခင်၊
 ကျွန်တွင်းမှာ-မပျော်ချင်နဲ့၊
 အတူယှဉ်-မောင်နှင့်ရုန်းရန်ဘို့၊
 သဘောချည်-ဝတ်ထည်မုန်းကာပ၊
 သုံးစို-ဖျင်ကြီး ။

ခရီးသည်။

ရှေ့ဆီကောင်းကင်၊ ပုလဲခင်ဝယ်၊
 သစ်လွင်အရုံကံ၊ ရောင်ခြည်လှုံ၏ ။

ပုံ၊ ပျံ၊ ရွှင်ကြည်၊ သွင်းလေပြည်ဝယ်၊
 ဖူးစည်ပွင့်စုံ၊ သရက်ထုံ၏ ။

ဆိတ်ငြိမ်သာမော၊ မြိုင်ညိုတောင့်၊
 ဥဩသံစုံ၊ တေးမျိုးပုံ၏ ။

သစ်ရိပ်ညိုမှ၊ စခန်းထသည်၊
 ရွှင်ဖုသာကြည်၊ ခရီးသည်လည်း၊
 မြီးစည်သစ်ပွား၊ စွမ်းအင်အားနှင့်၊
 'ယောက်ျား-ငါကိုယ်၊' မြက်ဟဆို၍၊
 မိုးကိုမြော်မှန်း၊ ရှေ့ဆီလှမ်းသည်၊
 နှုတ်ခွန်း နေသို့ သက်မည်ဘည်း ။

အတိတ်တိလူး။

တကိုယ်တည်းသာ-ကညခါက၊
ငါလျှင်အိမ်ဝင်း-မြေတလင်း၌၊
တွေးရင်း ဘောရင်း-ထိုင်သတည်း။ ၊

တွေးကာ ဘောကာ-ထိုအခါ၌၊
ကြီးစွာအမိုက်-ညဉ့်မှောင်တိုက်ကို၊
ထိုးရိုက်ခေါက်ခွဲ-တင်းပုတ်ခွဲလျက်၊
ပြူးပြီမျက်လုံး-ခေါ်ရှောင်ဖိုးလျက်၊
စွယ်ရုန်းငေါငေါ-မွှေးသောသောနှင့်၊
ယက္ခော ပြိတ္တာ-ငါ့ဆီလာလျက်၊
ချောက်လှာ သတ်မည် ပုတ်မည်တည်း။ ။

ငါလည်း ကြောက်လန့်-ကြက်သေတန်လျက်၊
မျက်ဆန့်ပြူးကျယ်-နောဝယ်၌၊
မယ်မယ် ငါ့မိ-ထွက်လာတိ၌၊
-“မချီခံစား-အိုဇေသာ။
မှောင်ကြားထွက်လာ-ဤပြိတ္တာကား။
သားမှာဖြစ်ပျက်-‘ရှေးဖြစ်ပျက်’ဟု၊
အနက်ထွေထူး-‘တိတ်တိလူး’တည်း၊
မျက်ပြူးချောက်လှာ-သားမလန့်နှင့်၊
ထက်ချွန်အလွှား-‘လစ်လျူခါး’ကို၊
ငါ့သားစွဲကာ-ခုခံပါ”ဟု၊
ယေလှာ ငါ့မိ-ခါးကိုတည်း။ ၊

ငါ့မိပေးသွား-လစ်လျှမ်းကို၊
 ယောက်ျား ပြုပြင်-ငါ့မြှောက်ချိ၍၊
 မထိလေးစား-ဘိလူးသားကို၊
 ထွားထွားညက်ကျေး-ခုတ်စဉ်းလေမှ၊
 ပြေပြေညှင်ညှင်း-လေချိုသွင်း၍၊
 လမင်းရှေ့မှာ-ပေါ်သတည်း။ ။

လွတ်လပ်ရေးတေးသံ။

လေပမာလျှင်၊ အာကာခွင်၌၊
 ငါလျှင်လွတ်လပ်-လှည့်လည်ပတ်အံ့၊
 နေရောင် လစို၊ ကဲပမာလျှင်၊
 အာကာတိမ်နိုး၊ ဟိမ်ထွတ်ဖူး၌၊
 မြူးထူးပျော်ပါး၊ ခုန်ပေါက်လွှားလျက်၊
 နေနား စုံမက်-ငါ့အိပ်စက်အံ့၊
 ငါ၏ တေးလည်း၊
 ဝေးသီခေါင်စွာ၊ ထိုအာကာမှ၊
 ကမ္ဘာသူသား၊ ဆွေအဖျားအား၊
 အလားတူစွာ၊ ငါ့ပမာလျှင်၊
 လွတ်ငြိလွတ်ကြောင်း၊ ရည်ရွယ်ချောင်းတို့၊
 သောင်းသောင်းညာညာ-ချိုသံသာအံ့၊
 ငါ့မိငါ့တ၊ ငါ့ဆွေစသား၊
 လောကအပေါင်း၊ ဒိုသောင်းသောင်းတို့၊
 အကြောင်းသို့ညွှန်၊ ဤငါ့ကွန်ကို၊

ချစ်ဝန်မှလွတ်၊ ချစ်ညွတ်မှရှင်း၊
ချစ်တွင်းမှဆယ်၊ အာကာလယ်၌၊
တာတွယ်မဆန်၊ တေးချီစန်လျက်၊
နေရန်ခွင့်ရေး-ပေးလသေး။ ။

ဆွစ်ဇာလန်မြည်
ဂျနီးဗားကန်ရိုး၌။

တောင်မိုးနှင့်တိမ်-ရှေးရှက်လိမ်လျက်၊
တိမ်နှင့်တောင်မိုး-တောင်ကိုရိုး၌၊
မိုးကိုမမြင်-ကန်ရေပြင်တွင်၊
ငွေသွင် တိမ်ရိပ် ကူးသတည်း။ ။

အမိမြန်မာမြည်အဘို့
ဝါကျွတ်ကန်တော့ပန်း။
(အင်္ဂလန်မှာရေး။)

မလာဖြစ်နိုင်ဘူး၊
ဝါခေတ် တခါကုန်တော့၊
မီးရောင်စုံ ကျွတ်သီတင်းကိုလ၊
ရင်တွင်းက ပူဆာဆာ။ ။
သူတကာ ကန်တော့ပွဲတွေ့နှင့်၊
ရွာထဲမှာ လူရောင်ပြချိန်မို့၊

နေညိုမှာ မေတ္တိတရှာလိင်္ဂ၊
စာဆို လာလို့လှသော်လည်း၊
မှန်းဆရုံသာ။ ။

နတ်ညီနောင် စာဖိုကြားဆီက၊
ပွန်းစာဆို တယ်ကိုသွားတယ်လို့၊
လှေကားကို သူတို့မေးပြန်တော့၊
ဆိုဘေး၊ သံမကြားတာဖြင့်၊
တဝါ နှစ်ဝါသို့လွှားပေါ့—လို့၊
လှေကားက အဖြေလာ၊
စာဆိုမောင့် ငယ်ပေါင်း။ ။

မိမြန်မာ—
နေရပ်ကို ငါ့ခွါလို့၊
တရပ်ရွာ တဖြေခြားမှာလ၊
ဖဝါးဖာဉ်သာပြပါ လို့၊
ရှာရသည့် မို့ ချိုဘိုးပါသဲ၊
သည်ကဝါ သည်ကမိုးကိုတော့၊
ကြိုးစားကာ စာဆိုခံလှစ်ဖြင့်၊
သုံးမကုန် ကန်တော့ပွဲရယ်နှင့်၊
ရွာထဲမှာ လူရှောင်ပြန်လိင်္ဂ၊
သားစာဆို လူညိုလှကိုလ၊
လွမ်းဖု ခန်းသာဝဆီက၊
အပြန်ကို စရုံနှင့် တပေတော့၊
ဝေက ပန်တောင်း။ ။

အဝချီဝဘျဉ်း။

စာပျက်စွာ

ဝေ-ဝေဝဲ-အညီ	၃၈၈
ဝေဝေဝဲဝေဝေဝေရသိဝေဝေ	၂၀၈
ဝေပျာဒလွှဲကြောင့်၊ မွေးမှုမပျက်....	၄၇၈
ဝေးရံဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲဝဲ	၃၈၈
ဝေရဲကိုရယ် ကွန်ဝေဝဲယုင်ပေါ်ဝဲ	၄၂၈
ကဝေဝေဝဲ-ရွှင်ဝေဝေဝေကိုလှ	၂၅၈
ကြာဖြူကြာနီ-ကြာညိုစေ့ခဲ	၄၀၈
ချာလည် ချာလည်၊ ဝတ္တကြီးစည်လည်း	၁၆၈
ငယ်ပေါင်းကစေ့ ငယ်ပေါင်းဆွေ	၁၅၈
ဌက်ကလေးက-မိုးစိုစို	၃၀၈
ဆီးလှက်ပါကွဲ၊ ဘိုးစော့မယ်	၃၉၈
ဆန်းစော့၊ သဘာပေါင်းမိုး ညာညောင်းကြေ	၆၈
ညောင်းနွက်လေချီ၊ မြနွက်စီနှို	၁၂၈
တစ်ဝင်-တစ်ဝင်	၄၀၈
တကိုယ်တည်းသေ၊ တညှော်က	၅၀၈
တညှော်တွင်း ကန်ပေပြင်၌	၃၅၈
တေးသံလွင်လွင် နှလှိပ်ခွင်ကို	၂၂၈
တက္ကသိုလ်-ကေချောင်းမဟာဝေ	၃၆၈
တောင်မိုးနှိုတိုက် ခုခွက်လိမ်လျက်.....	၅၂၈
တောင်ငေးမြောက်မြေ၊ ဝေပေါ်မပါ.....	၄၅၈
တိုက်ဆိတ်ညှော်၊ ခုခွက်ဂေါ်ယဝမှ	၃၄၈
ဘွက်မေ၊ ဘွက်မေ၊ ဝိသုဒ္ဓိလည်း	၉၈
ခနဲမင်းလည်းဝင်း၊ မိုးလည်းဝေင်၌	၂၃၈
နှစ်ဦး-သစ်ပြူး၊ ဝေဝေဦးကောစာ	၃၃၈
ပလုတ်ဖြူ နိုးရယ်နဲ့	၂၇၈
ပင်လယ်ဘိုဝေ၊ ပုဖျိုးခေတ္တ	၁၄၈

အမှားပြင်ချက်။

ပုဂ္ဂိုလ် နံပါတ်	ကြောင်း ခရ	ဝေဖန်	ဝေဖန်
၅	၃	သပြေညို၊	သပြေညို။ ။
၅	၂၂	လျောင်း	လျောင်း
၇	၂	ရှိ	လျှို
။	၉	ရေငံ	ရေငန်
။	၁၀	မြဲမြဲ	မြဲးမြဲး
၁၂	၃	ကိုယ်ထီး	ကိုယ်တည်း
၁၃	၃	ရွှင်ပြီ	ရွှင်ပူ
။	၄	ဇင်ပန်	ဇင်ပန်း
	၁၀	ခံရမည်	ခံရမည်
၁၆	၈	ဆံတရွက်	ဆံတရွက်
၁၇	၆	အားအံ	အားအန်
။	၂၀	မြတ်မွန်	မြတ်မွန်
၂၀	၁၄	မြော်	မြော်
၂၇	၁၀	ဆိတ်မနွေး	ဆိတ်မနွေး
၃၀	၅	ကပ္ပိယအဘိုးအိုဆိုးလှတယ်ဆို	ကပ္ပိယအဘိုးအိုဆိုးလှတယ်ဆို။
၄၃	၁၆	ရှိ မျှောင်	လျှို မျှောင်